

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 126 stemmer.

Første næstformand (Kaj Andresen): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om teknisk samarbejde med udviklingslandene.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 54) findes i tidenden sp. 2833).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Bundgård: Vi står naturligvis ved vor tilslutning til lovforslaget om en forhøjelse af beløbet; vi vil blot erindre om, at vi ikke har fået svar på vort spørgsmål under anden behandling om, hvad midlerne i den asiatiske udviklingsbank skal bruges til.

Derudover vil vi gerne tilføje, at vi da håber, man er opmærksom på i styrelsen, at et af de lande i Asien, som man hidtil har satset på at skulle yde udviklingsbistand til, nemlig Thailand, er blevet inddraget som en i hvert fald delvis krigsførende part i Vietnamkrigen, og at alle nye udviklingsprojekter i dette område derfor i virkeligheden vil udgøre en indirekte støtte til denne krig. Derfor håber vi, man vil sørge for, at der i hvert fald ikke bliver givet nye ydelser til dette land. Det kan da ikke være en dansk interesse at støtte krigshandlinger indirekte, selv om ØK har haft gode forbindelser på de kanter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 134 stemmer.

Første næstformand (Kaj Andresen): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Der er i udvalgets betænkning over denne sag gjort indstilling om, at udvalget vedbliver at bestå indtil samlingens slutning. Dersom ingen udtaler sig herimod, vil jeg betragte dette som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om statsgaranti for lån til haglskaderamte frugtavlere, gartnere og landmænd [af Holger Hansen m. fl.].

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 102) findes i tidenden sp. 2769).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ib Thyregod: Lovforslaget har været til behandling i et folketingsudvalg mellem anden og tredje behandling, og jeg skal som formand for udvalget kort redegøre for de spørgsmål, vi har drøftet i udvalget.

Vi har først drøftet lånegrænsen i henhold til lovforslagets § 3, hvor man efter at have nævnt de 120 pct. af ejendommens panteværdi, hvorved forstås ejendomsværdien, har tilføjet:

„med tillæg af den ved formuebeskattningen ansatte værdi af besætning og inventar.“

Der er under udvalgsbehandlingen mellem anden og tredje behandling rejst det spørgsmål, om der i forbindelse hermed var tale om det, man betegnede som en dobbelt pantsætning; idet der dels kan foreligge ejendomsforbehold, dels endvidere kontraktgæld på inventar og muligvis også på besætning på ejendommen. Vi har i den anledning indhentet forskellige yderligere oplysninger, og af disse fremgår det, at kommunerne normalt ikke til brug for ansættelsen til formueskat har de oplysninger, som er nødvendige for at bedømme dette spørgsmål; derfor bliver det vanskeligt at foretage fradrag for kontraktgæld og lignende.

[Ib Thyregod.]

Men ved bedømmelsen af spørgsmålet må man i øvrigt se på den lovgivning, som findes på tilsvarende områder. Også herom har vi indhentet oplysninger i udvalget. Det fremgår heraf, at det normale er, at man går op til 110 og i mange tilfælde til 120 pct. af ejendommens panteværdi, og i to tilfælde, nemlig i lov om lån eller tilskud til ombygning eller nyopførelse af ajlebeholdere og i lov om udlån til modernisering og rationalisering af erhvervsvirksomheder inden for landbrug, gartneri og frugtavl, har man den samme bestemmelse om tillæg af den ved formuebeskatningen ansatte værdi af besætning og inventar. Det er altså for så vidt ikke en ny bestemmelse, der er tale om, men en praksis, som man også har anvendt i andre tilfælde.

Dernæst har der været rejst det spørgsmål, om der var nogen risiko forbundet med lovforslaget i anledning af dette punkt. Herom har vi også indhentet oplysninger. Det fremgår heraf, at der ved lov af 16. marts 1960 om tørkeramte landmænd kun har været en yderst begrænset risiko, idet der af 3.000 garantier kun har været tale om mulige tab i 80 tilfælde, og selv her er de fleste beløb senere indgået til statskassen. Risikoen må således betragtes som yderst begrænset.

Hertil kommer endelig, at hvis der ikke er ejendomsforbehold, viger kontraktgæld for pantegæld, og at selv ejendomsforbehold i mange tilfælde må respektere pantebrevne, således som det fremgår af tinglysningslovens regler.

Under hensyn til disse synspunkter, som har været drøftet i udvalget, er udvalgets flertal gået ind for lovforslaget, således som det nu foreligger, og som det vil fremgå, er der da heller ikke stillet ændringsforslag til det. Jeg kan derfor på udvalgsflertallets vegne anbefale det foreliggende lovforslag til vedtagelse.

Chr. Rasmussen: Når jeg har bedt om ordet ved denne tredje behandling, er baggrunden den, at det var på min foranledning, der blev begæret fornyet udvalgsbehandling efter anden behandling. Årsagen var den, at jeg havde visse principielle betænkeligheder ved lovforslaget, som jeg gerne ville have lejlighed til at drøfte på ny. Det skal

ikke forstås sådan, at jeg er modstander af, at man rækker disse mennesker en hjælpende hånd, selv om det må erkendes, at de selv bærer en væsentlig del af skylden, fordi de har undladt at bringe deres forsikringsforhold i orden. Det principielle for mig er den pantsætningsgrænse, man fastsætter. Jeg kan til nød gouthere, at man går op til 120 pct. af ejendomsværdien, selv om dette efter 13. almindelige vurdering i adskillige tilfælde godt kan ligge i overkanten. Men når man tager besætning og inventar med og oven i købet forhøjer den skattemæssige værdi med 20 pct., mener jeg, vi befinder os helt ude på overdrevet af det økonomisk forsvarlige.

Ganske vist ved jeg meget vel, at man flere gange tidligere har gennemført tilsvarende lovgivning, men der er for mig væsentlige ting, der gør, at man bør ændre denne fremgangsmåde. Forholdet er jo det, at 13. almindelige vurdering kom betydelig nærmere handelsprisen end nogen tidligere vurdering. Dertil kommer, at den store maskinpark, landbruget i dag benytter, i meget vid udstrækning er købt på kontrakt med ejerforbehold, ligesom en hel del landmænd køber alle deres smågrise på kontrakt med slagterierne eller på anden måde. Det vil altså sige, at man reelt går ind i en dobbelt pantsætning, og når dertil kommer den almindelige driftsgæld, tror jeg ikke, der er mange med nogenlunde kendskab til landbruget, der vil påstå, at eksistensmulighederne med en sådan gældsbyrde er til stede i ret mange tilfælde.

Jeg havde stærkt overvejet at stille et ændringsforslag til § 3 gående ud på, at besætning og inventar blev taget ud; men da jeg blev klar over, at det for nogle medlemmer er noget af en hjertesag at få bestemmelsen igennem, har jeg undladt at gøre det. Jeg vil dog meget stærkt advare mod, at man fremover går så vidt. Det gavner, så vidt jeg kan se, ingen, men kan tværtimod gøre skade ved at bidrage til at holde priserne på landbrugsejendomme oppe på et alt for højt niveau i forhold til indtjeningsmulighederne.

Jeg er imidlertid klar over, at dette lovforslag kun omfatter en meget begrænset kreds og naturligvis derfor ikke har nogen særlig økonomisk rækkevidde; men da jeg principielt er modstander af disse låne-

[Chr. Rasmussen.]
grænser, vil jeg anbefale at undlade at stemme.

Niels Helveg Petersen: Jeg ønsker ganske kort, at motivere, hvorfor jeg finder, man må anbefale folketingets medlemmer at stemme imod dette lovforslag.

Jeg finder, det er et farligt lovforslag. Jeg finder, det er farligt, at folketinget kommer ind på at yde økonomisk støtte i tilfælde, hvor der indtræder begivenheder, der kan forsikres imod. Der er jo ikke her tale om nogen naturkatastrofe, men netop om en begivenhed, der kunne have været forsikret imod.

Hvis der skal være lighed for loven, vil folketinget efter vedtagelse af dette lovforslag være svagt stillet over for større eller mindre grupper og for så vidt også over for enkeltpersoner, der i fremtiden retter henvendelse til folketinget om økonomisk støtte på grund af manglende forsikring, og derfor vil jeg anmode om, at man stemmer imod lovforslaget.

Morten Lange: Jeg tror ikke, vi skal have nogen lang filosofisk udrødning af vor stilling til dette lovforslag. Dertil er det alt for lidt principielt.

Men hvis der skulle være en enkelt principiel bemærkning yderligere, som der var grund til at komme med, var det nok, om årsagerne til, at haglskaderforsikringen ikke alle steder har været lige populær — for at sige det på en pæn måde — i virkeligheden ikke er, at vort forsikringssystem på mange måder er gammeldags. Vi efterlyser fra tid til anden her i tinget en ny beretning om forsikringssystemerne i Danmark. Der er så mange huller og ormstukne tænder i dem, at jeg tror, det ville være på tide at få en sådan gennemgang, så vi i højere grad kunne blive klar over, hvilke forsikringer der i virkeligheden bør være lovpligtige — og efter min mening offentlige. Alt dette kunne vi jo tale længe om, og det gør vi nok også ved en anden lejlighed.

Lovforslaget er fuldt af umoralskheder; men på den anden side afbøder det det, som på engelsk hedder „an act of God“ og mere på dansk hedder en „natúrhændelse“. Det kan vi såmænd godt gå med til, når det

næsten ingen virkelige krav stiller til statskassen.

Landbrugsministeren (Peter Larsen): Jeg skal ikke her ved denne afsluttende tredjed behandling gå ind i en diskussion vedrørende noget af de problemer, der er rejst vedrørende pantsikkerheden og perspektiverne i det. Jeg skal blot i al korthed for at undgå yderligere gentagelse af den argumentation, vi fra regeringens side lægger vægt på i forbindelse med dette lovforslag, udtale, at vi agter at stemme imod lovforslaget, men at vi selvfølgelig, hvis det vedtages, vil administrere loven loyalt, og at vi ikke gør denne sag til et kabinetsspørgsmål.

Ib Thyregod: Jeg vil gerne svare på hr. Morten Langes spørgsmål om haglskaderforsikring. Efter de oplysninger, som nu foreligger, bliver der tale om en rekonstruktion af hele forsikringsområdet, og det kan naturligvis kun give anledning til tilfredshed. Endvidere fremgår det af de forhandlinger, der har været i udvalget, at der bliver tale om en oplysningsvirksomhed fra organisationernes side med henblik på fremtidig forsikring.

Må jeg lige nævne igen, som jeg allerede har fremhævet, at risikoen ved lovforslaget er yderst begrænset, og at der ikke er tale om et statslån, men en statsgaranti.

Per Hækkerup: Jeg synes, det var en interessant information, vi fik fra landbrugsministeren om, at regeringen ville stemme imod dette lovforslag, men at man ikke mente at ville drage parlamentariske konsekvenser af dets eventuelle vedtagelse.

Jeg vil gerne spørge den højtærede fungerende statsminister, om han kan oplyse tinget om, hvor betydningsfuldt et lovforslag skal være, før regeringen agter at drage sådanne konsekvenser.

Udenrigsministeren (Poul Hartling): For at spørgsmålet ikke skal være ubesvaret, vil jeg gerne sige, at regeringen naturligvis i den slags ting skønner fra sag til sag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 73 stemmer mod 35. 26 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Første næstformand (Kaj Andresen): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om forsøg med en ny toldbehandlingsprocedure.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 76) findes i tidenden sp. 2059, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 365).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Jørgen Jensen: Jeg vil gerne her ved anden behandling takke finansministeren for de fyldige besvarelser, han har givet på de spørgsmål, det nedsatte udvalg har stillet. Det fremgår heraf bl. a., at finansministeren og toldvæsenet vil sikre sig mod misbrug af denne nye, væsentligt mere liberale ordning, og det er vi alle sammen glade for. Jeg tror i øvrigt, det er fornuftigt, ja, nødvendigt, at få dette lovforslag gennemført for at muliggøre en videreførelse af den rationalisering, som allerede er godt i gang inden for toldvæsenet . . .

Første næstformand (Kaj Andresen): Der må være ro i salen.

Jørgen Jensen: Heraf følger besparelser, i hvert fald relativt vurderet, både for det offentlige og for det private erhvervsliv.

Hele udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg vil gerne takke udvalget for det arbejde, der er udført med sagen, og for den behandling, lovforslaget har fået.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-3 og dets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Kaj Andresen): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om kunstig sædooverføring på husdyr.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 22) findes i tidenden sp. 538, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 333).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Niels Ravn: Det bliver undertiden sagt, at folketinget gør sig skyldig i hastværksarbejde. Dette kan i hvert fald ikke fremføres med nogen begrundelse om dette lovforslag. Det har nu været til første behandling tre gange her i tinget, inden det er nået frem til anden behandling, først i folketingsåret 1966-67, så i efterårssamlingen 1967-68 og nu endelig i dette forår. Det er så lykkedes at få arbejdet tilendebragt, og der er blevet fuld enighed om gennemførelse af lovforslaget.

Der har, som det fremgår af betænkningen, været stillet en lang række spørgsmål til ministeren. Der har været samråd, og udvalget har været på en besigtigelsestur i Jylland. Der er nu enighed blandt samtlige partier i udvalget om at gennemføre lovforslaget. Vi har fået udkast til nogle bekendtgørelser, der angiver, efter hvilke retningslinjer landbrugsministeren agter at administrere loven; også det er vi i udvalget tilfredse med, og det takker vi for.

Jeg kan på denne baggrund på hele udvalgets vegne indstille lovforslaget til vedtagelse.